

Begieten van jonge bomen is goed te mechaniseren

Pasgeplante bomen hebben water nodig. En dat is met vrij eenvoudige middelen goed te mechaniseren: met kant-en-klare oplossingen uit de fabriek of met enige inventiviteit zelf in elkaar geknutseld.

Nederland is geen gigantisch irrigatieland, maar helemaal zonder aanvullend gieten, krijgen we ook hier niet al het groen aan de groei. Vooral jonge bomen verlangen een tot twee jaar nadat ze zijn geplant nog wel eens een flinke slok water. Naarmate de boom groter is, wordt de vochtvoorziening na het verplanten crucialer en wordt er ook eerder een voorziening aangelegd om de kluit goed kunstmatig vochtig te houden tijdens droge periodes. Dat kan een kunststofrand zijn om de boom heen en bij de grotere kluiten, zeg maar van 2 meter doorsnede of meer wordt vaak al bij het planten een drainagebuis om de kluit gelegd om goed water te kunnen geven. Maar niet alleen bomen hebben behoefte aan vocht. Plantsoenen met bloemen hebben vaak geregeld wat water nodig en bloembakken kunnen – weer of geen weer – al helemaal niet zonder. In een nogal permanente situatie biedt een vast irrigatiesysteem uitkomst, maar vaak zit er niks anders op dan er met de waterwagen op uit te trekken.

Giertank

Om incidenteel bomen water te geven, wordt vaak een oude giertank gebruikt. Die zijn goedkoop en eenvoudig aan te passen voor het gieten. Vanaf een paar duizend euro kun je er al water mee gaan rijden. Maar goedkoop kan ook duurkoop zijn, want al gauw blijkt er meer nodig dan alleen een tank op wielen. Het is erg handig als de tank over een pomp beschikt waarmee de tank met oppervlaktewater gevuld kan worden. Een eenvoudige vacuümpomp is het eenvoudigst en voldoet daarvoor uitstekend. Er is vrij eenvoudig een slang aan de uitloop te bevestigen en dan kan het water geven beginnen. Maar vaak komt dan al snel de wens om dat tot een eenmansoperatie te maken en liefst zonder dat de chauffeur steeds moet op- en afstappen. Wanneer de tank dicht langs de

bomen kan rijden, is dat met een eenvoudige uitloop goed te doen maar naarmate er meer beperkingen zijn zoals stoepranden of een pas ingezaaide berm of gazon dan is een hydraulisch uitklapbare arm een uitkomst. Het bereik van een uitklapbare arm heeft ook zijn grenzen, meestal niet meer dan 4 meter waardoor het nodig kan zijn met een slanghaspel te werken.

Om een beetje capaciteit te halen, is een tank van ongeveer 5.000 liter een mooie maat, maar voor het boerengebruik worden die nog maar zelden verkocht. En dus zijn de tweedehands tankjes van 5.000 liter vaak ook echte oudjes. Behalve een versleten pomp of kranen is roest soms een probleem. Vaak roest het chassis en nog niet eens zozeer de tank – die is meestal gegalvaniseerd en blijft dan vaak verrassend lang goed. Pomp, banden, verlichting en remmen zijn bij de oude giertanken vaak versleten en dat maakt een nieuwe soms toch aantrekkelijker. Een gegalvaniseerde tank met een inhoud van 5.000 liter met vacuümpomp is te koop vanaf zo'n 10.000 euro. Een eenvoudige hydraulisch uitklapbare arm met een bereik van 3 tot 4 meter kost zo'n 1.600 euro. De tanks zijn kant-en-klaar te koop, de arm wordt door een constructiebedrijf gemaakt. Indien gewenst kan die er ook een slanghaspel op monteren. Hoe mooier, hoe duurder het wordt, maar voor 15.000 euro kun je al behoorlijk uitrukken.

Gietarm

De gietarmen die fabrieksmatig worden geproduceerd, komen vooral uit Duitsland en Oostenrijk. Verschillende fabrikanten hebben daar een hydraulisch bediende knikarm in het programma die vooral is bedoeld om bloembakken, familiegraven en plantsoenen te begieten. De knikarm geeft een bereik van 4 tot wel 8 meter, kan meestal ook zwenken en kan ook in de hoogte werken om een bloembak

Hako levert een gietarm die bijvoorbeeld op de Multicar kan worden gemonteerd. Het bereik van de arm is 4 meter, al zijn ze ook leverbaar met een bereik van 6 meter.

Gemeente Almelo heeft zelf een hydraulisch bediende arm gemaakt. Achterop de tank is een slanghaspel gemonteerd voor als de tank niet dicht genoeg bij de bomen kan komen.

Vanderhaeghe importeert de Eco-gietarm uit Oostenrijk. De gietarm die 160 graden kan draaien, kost inclusief hydrauliekblok ruim 5.500 euro.

aan een muur of aan een lantaarnpaal van vocht te voorzien. De armen zijn los te koop en bijvoorbeeld voorop een minitrekker te monteren. Daarachter komt dan een tankwagentje te hangen. Maar als de ruimte beperkt is, is zo'n arm ook een uitkomst op een zelfrijdend voertuig met een watervat op de laadbak: snel, comfortabel en heel compact. Omdat de Nederlandse markt maar heel beperkt is, zijn niet alle fabrieksarmen hier leverbaar.

Details verschillen, maar het principe van de verschillende gietarmen komt op hetzelfde neer. Reinex en Fiedler zijn namen van Duitse leveranciers van gietarmen voor montage aan een compacttrekker of een typisch 'kommunal'-voertuig.

Boki kan als optie op de Bokimobil een gietarm leveren die 160 graden kan zwenken, 3 meter reikwijdte heeft maar daarmee 4 meter naast het voertuig kan sproeien en 2,50 m hoog kan zwenken. Deze gietarm staat bij Vanderklugt Groentechniek voor 3.850 euro in de prijslijst. Voor 1.940 euro extra staat ook een 30 meter slanghaspel met 3/4-inch-slang in de prijslijst. Voor 2.020 euro komt er een 230 l/min centrifugaal-pomp bij en voor 1.310 euro kan er een

1.000 liter tank achterop de Bokimobil mini. Dat is dan typisch een voertuig om in een binnenstad bloembakken te gieten en in Duitsland worden deze compacte voertuigen vooral op begraafplaatsen ingezet. Schmitz is een van de leveranciers van slanghaspels, bijvoorbeeld voor opbouw op een Schmitz-minikipper die ook is berekend op een 1.000 liter watertank.

Componenten

Vanderhaeghe importeert uit Oostenrijk de Eco-gietarm. Die kan 160 graden draaien, tot 4,10 meter reiken en 3,60 meter hoog heffen. De Eco-gietarm staat inclusief hydrauliekblok voor 5.515 euro in de prijslijst. De prijzen van de componenten geven een indicatie van de kosten. Bij opbouwsystemen kan in de praktijk de prijs verschillen omdat die bijvoorbeeld kan afhangen van het al of niet nodig zijn van aanbouwdelen, extra hydraulische of elektrische voorzieningen op het voertuig of de trekker en de vraag of er al een pomp en een tank beschikbaar zijn. Specifieke wensen maken soms ook nog weer extra opties noodzakelijk. De gemeente Veere is een van de gebruikers van een Eco-gietarm in de fronthef van een

New Holland-compacttrekker.

Hako levert een gietarm die bijvoorbeeld op de Multicar kan worden gemonteerd. De gemeente Venlo is een gebruiker van een Multicar Tremo met 1.800 liter tank, de arm kan 210 graden draaien, 75 graden knikken en 170 graden strekken. Het bereik is 4 meter. Inclusief 30 meter 3/4-inch-slanghaspel en pompt noteert Hako een prijs vanaf 16.000 euro. Armen met een bereik tot 6 zijn ook leverbaar. ■